

Lag (1999:116) om skiljeförfarande

t.o.m. SFS 2018:1954

Skiljeavtalet

1 §

Tvister i frågor som parterna kan träffa förlikning om får genom avtal lämnas till avgörande av en eller flera skiljemän.

Ett sådant avtal kan avse framtida tvister om ett rättsförhållande som är angivet i avtalet. Tvisten får avse förekomsten av en viss omständighet.

Parterna får låta skiljemännen komplettera avtal utöver vad som följer av tolkning av avtal.

Skiljemän får pröva konkurrensrättens civilrättsliga verkningar mellan parterna.

2 §

Skiljemännen får pröva sin egen behörighet att avgöra tvisten.

Om skiljemännen i ett beslut har funnit att de är behöriga att avgöra tvisten, får den part som är missnöjd med beslutet begära att frågan prövas av hovrätten. Talan ska väckas senast trettio dagar från det att parten fick del av beslutet. Skiljemännen får fortsätta skiljeförfarandet i avvaktan på domstolens avgörande.

I fråga om talan mot en skiljedom som innefattar ett avgörande om behörigheten gäller 34 och 36 §§.

Lag (2018:1954).

3 §

När giltigheten av ett skiljeavtal som utgör en del av ett annat avtal skall bedömas vid prövningen av skiljemännens behörighet, skall skiljeavtalet anses som ett särskilt avtal.

4 §

En domstol får inte mot en parts bestridande pröva en fråga som enligt ett skiljeavtal skall prövas av skiljemän.

En invändning om skiljeavtal skall framställas första gången en part skall föra talan i saken vid rätten. Invändningar som framställs senare är utan verkan om inte parten har haft laga förfall och framställt invändningen så snart förfallet upphörde. En invändning om skiljeavtal skall beaktas även om den part som gör invändningen låtit

en fråga som omfattas av skiljeavtalet prövas av Kronofogdemyndigheten i ett mål om betalningsföreläggande eller handräckning.

Under tiden tvisten behandlas av skiljemän eller innan dess får en domstol oberoende av skiljeavtalet meddela sådana beslut om säkerhetsåtgärder som domstolen enligt lag är behörig att meddela. *Lag (2006:730)*.

4 a §

En domstol får inte mot en parts bestridande pröva en talan om skiljemännens behörighet i ett visst skiljeförfarande på annat sätt än som anges i 2 §, om talan har väckts sedan skiljeförfarandet inletts.

Första stycket gäller inte i mål mellan en konsument och en näringsidkare, om konsumenten för talan om att ett skiljeavtal har gjorts gällande mot honom eller henne i strid med 6 §. *Lag (2018:1954)*.

5 §

En part förlorar sin rätt att åberopa skiljeavtalet som hinder för rättegång, om parten

1. har bestritt en begäran om skiljedom,
2. låter bli att i rätt tid utse skiljeman, eller
3. inte i rätt tid ställer sin andel av begärd säkerhet för ersättningen till skiljemännen.

6 §

Rör en tvist mellan en näringsidkare och en konsument en vara, en tjänst eller någon annan nyttighet som tillhandahållits för huvudsakligen enskilt bruk, får ett skiljeavtal inte göras gällande, om det träffats innan tvisten uppstod. Dock gäller sådana avtal i hyres- eller arrendeförhållanden, om genom dem en hyres- eller arrendenämnd utsetts till skiljenämnd och något annat inte följer av bestämmelserna i 8 kap. 28 § eller 12 kap. 66 § jordabalken.

Första stycket gäller inte om tvisten rör avtal mellan försäkringsgivare och försäkringstagare om försäkring som grundas på kollektivavtal eller som grundas på gruppavtal och handhas av företrädare för gruppen. Första stycket gäller inte heller om annat följer av Sveriges internationella förpliktelser.

Skiljemännen

7 §

Var och en som råder över sig själv och sin egendom kan vara skiljeman.

8 §

En skiljeman ska vara opartisk och oberoende.

En skiljeman ska på yrkande av en part skiljas från sitt uppdrag, om det finns någon omständighet som kan rubba förtroendet för skiljemannens opartiskhet eller oberoende. En sådan omständighet ska alltid anses föreligga

1. om skiljemannen själv eller någon närstående till skiljemannen är part eller annars kan vänta beaktansvärd nytta eller skada av tvistens utgång,
2. om skiljemannen eller någon närstående till skiljemannen är ledamot av styrelsen för ett bolag eller någon annan sammanslutning som är part eller annars är ställföreträdare för en part eller för någon annan som kan vänta beaktansvärd nytta eller skada av tvistens utgång,
3. om skiljemannen som sakkunnig eller annars har tagit ställning i tvisten eller hjälpt en part att förbereda eller utföra sin talan i tvisten, eller
4. om skiljemannen har mottagit eller förbehållit sig ersättning i strid med 39 § andra stycket. *Lag (2018:1954).*

9 §

Den som ombeds att åta sig ett uppdrag som skiljeman skall genast uppge alla omständigheter som enligt 7 eller 8 § kan tänkas hindra den vidtalade från att vara skiljeman. En skiljeman skall upplysa parterna och övriga skiljemän om sådana omständigheter så snart alla skiljemän har utsetts och därefter under skiljeförfarandet så snart skiljemannen har fått kännedom om någon ny omständighet.

10 §

Ett yrkande om att en skiljeman skall skiljas från sitt uppdrag på grund av en omständighet som anges i 8 § skall framställas inom femton dagar från det att parten fick kännedom såväl om att skiljemannen har utsetts som om omständigheten. Yrkandet prövas av skiljemännen, om parterna inte har bestämt att det skall prövas av någon annan.

Bifalls yrkandet får beslutet inte angripas.

En part som är missnöjd med ett beslut genom vilket ett yrkande ogillats eller avisats som för sent framställt, får hos tingsrätten ansöka om att skiljemannen skall skiljas från uppdraget. Ansökan skall göras inom trettio dagar från den dag då parten fick del av beslutet. Skiljemännen får fortsätta skiljeförfarandet i avvaktan på tingsrättens avgörande.

11 §

Parterna får bestämma att ett yrkande som anges i 10 § första stycket skall prövas slutligt av ett skiljedomsinstitut.

12 §

Parterna får bestämma hur många skiljemännen skall vara och hur de skall utses.

Om parterna inte har bestämt något annat gäller 13-16 §§.

Tingsrätten skall utse skiljemän även i andra fall än som anges i 14-17 §§, om parterna har bestämt det och någon av parterna ansöker om det.

13 §

Skiljemännen skall vara tre. Vardera parten väljer en skiljeman och de valda utser den tredje.

14 §

Om parterna var för sig ska välja skiljeman och den ena parten i en begäran om skiljedom enligt 19 § har underrättat motparten om sitt val av skiljeman, är motparten skyldig att inom trettio dagar från mottagandet av underrättelsen skriftligen underrätta den första parten om sitt val av skiljeman. En part som på detta sätt har underrättat motparten om sitt val av skiljeman får inte återkalla valet utan motpartens samtycke.

Om motparten låter bli att utse skiljeman inom den angivna tiden, ska tingsrätten på ansökan av den första parten utse skiljeman.

Om ett skiljeförfarande har påkallats mot flera motparter och dessa inte kan enas om valet av skiljeman, ska tingsrätten på ansökan av en motpart, inom den frist som anges i första stycket, utse skiljemän för alla parter och samtidigt skilja en redan utsedd skiljeman från uppdraget. *Lag (2018:1954)*.

15 §

Skall en skiljeman utses av andra skiljemän men låter de bli att göra det inom trettio dagar från det att den sista av dem blev vald, skall tingsrätten på ansökan av en part utse skiljemannen.

Skall en skiljeman utses av någon annan än en part eller skiljemän, men görs inte det inom trettio dagar från det att en part som önskar att skiljeman utses uppmanat den som skall utse skiljeman att göra det, skall tingsrätten på ansökan av en part utse skiljemannen. Detsamma gäller, om en skiljeman skall utses av parterna gemensamt men de inte har enats inom trettio dagar från det att frågan väckts genom att den ena parten mottagit en underrättelse från motparten.

16 §

Om en skiljeman avgår eller skiljs från uppdraget på grund av omständigheter som förelåg när skiljemannen utsågs, ska tingsrätten på ansökan av en part utse en ny skiljeman. Om skiljemannen utsågs av en part ska tingsrätten, om inte särskilda skäl talar emot det, utse den person som parten föreslår till ny skiljeman.

Om skiljemannen inte kan fullgöra uppdraget på grund av omständigheter som har uppkommit efter valet, ska i stället den som ursprungligen haft att göra valet utse en ny skiljeman. Vid detta val tillämpas 14 § första och andra styckena och 15 §. Tiden för att utse en ny skiljeman är även för den part som har begärt skiljedomen trettio dagar och räknas för alla från det att den som ska utse skiljemannen har fått kännedom om det. *Lag (2018:1954)*.

17 §

Har en skiljeman försenat förfarandet skall tingsrätten på ansökan av en part skilja skiljemannen från uppdraget och utse en annan skiljeman. Parterna får bestämma att en sådan begäran i stället skall prövas slutligt av ett skiljedomsinstitut.

18 §

När en part har ansökt om att tingsrätten skall utse en skiljeman enligt 12 § tredje stycket eller 14-17 §§ får domstolen endast om det är uppenbart avslå ansökan på den grunden att lagliga förutsättningar för skiljeförfarande saknas.

Förfarandet

19 §

Har parterna inte bestämt något annat inleds skiljeförfarandet när en part tar emot en begäran om skiljedom enligt andra stycket.

En begäran om skiljedom skall vara skriftlig och innehålla

1. en uttrycklig och villkorlös begäran om skiljedom,
2. uppgift om den fråga som omfattas av skiljeavtalet och som skiljemännen skall pröva, och
3. uppgift om partens val när parten skall utse skiljeman.

20 §

Är skiljemännen flera skall en av dem utses till ordförande. Har parterna eller skiljemännen inte bestämt annat, skall den skiljeman vara ordförande som de andra skiljemännen eller, i deras ställe, tingsrätten har utsett.

21 §

Skiljemännen skall handlägga tvisten opartiskt, ändamålsenligt och snabbt. De skall därvid följa vad parterna har bestämt, om det inte finns något hinder mot det.

22 §

Parterna bestämmer vilken ort i Sverige som ska vara skiljeförfarandets säte. Om parterna inte har gjort detta, ska skiljemännen bestämma sätet.

Skiljemännen får hålla sammanträde på en annan ort i Sverige eller utomlands, om inte parterna har bestämt något annat.

Lag (2018:1954).

23 §

Den part som begär skiljedom skall inom den tid som skiljemännen bestämmer ange sina yrkanden i den fråga som har uppgetts i begäran om skiljedom och de omständigheter som parten åberopar till stöd för dem. Motparten skall därefter inom den tid som skiljemännen bestämmer ange sin inställning till yrkandena och de omständigheter som motparten åberopar till stöd för den.

Den part som begär skiljedom får framställa nya yrkanden och motparten egna yrkanden, om yrkandena omfattas av skiljeavtalet och skiljemännen inte med hänsyn till den tidpunkt då de framställs eller andra omständigheter anser det olämpligt att de prövas. Under samma förutsättningar får var och en av parterna under skiljeförfarandet ändra eller komplettera tidigare framställda yrkanden och åberopa nya omständigheter till stöd för sin talan.

Första och andra styckena gäller inte om parterna har bestämt något annat.

23 a §

Ett skiljeförfarande får sammanläggas med ett annat skiljeförfarande om parterna samtycker till det, det är till fördel för handläggningen och samma skiljemän har utsetts i båda förfarandena. Om det finns skäl för det, får skiljeförfarandena särskiljas. *Lag (2018:1954).*

24 §

Skiljemännen skall ge parterna tillfälle att i all behövlig omfattning utföra sin talan skriftligt eller muntligt.

Inför avgörandet av en till skiljemännen överlämnad fråga skall muntlig förhandling hållas, om en part begär det och parterna inte har bestämt något annat.

En part skall ges möjlighet att ta del av alla handlingar och allt annat material som rör tvisten och som tillförs skiljemännen från motparten eller någon annan.

Om en part utan giltigt skäl uteblir från en förhandling eller låter bli att i något annat hänseende iaktta ett föreläggande av skiljemännen, är detta inte hinder mot att handläggningen fortsätter och att tvisten avgörs på det material som finns.

25 §

Parterna skall svara för bevisningen. Skiljemännen får dock utse sakkunniga, om inte båda parterna motsätter sig detta.

Skiljemännen får avvisa erbjuden bevisning, om den uppenbart saknar betydelse i tvisten eller om det är motiverat med hänsyn till den tidpunkt då bevisningen åberopas.

Skiljemännen får inte ta upp ed eller sanningsförsäkran. De får inte heller förelägga vite eller annars använda tvångsmedel för att skaffa in begärd bevisning.

Om inte parterna har överenskommit något annat får skiljemännen på begäran av en part bestämma att motparten under förfarandets gång skall vidta en viss åtgärd för att säkerställa det anspråk som skall prövas av skiljemännen. Skiljemännen får föreskriva att den part som begär åtgärden skall ställa skälig säkerhet för den skada som kan tillfogas motparten genom åtgärden.

26 §

Om en part vill att ett vittne eller en sakkunnig skall höras under ed eller en part höras under sanningsförsäkran, får parten efter tillstånd av skiljemännen göra ansökan om det hos tingsrätten. Detsamma gäller om en part vill att det skall föreläggas en part eller någon annan att som bevis tillhandahålla en skriftlig handling eller ett föremål. Anser skiljemännen att åtgärden är befogad med hänsyn till utredningen, skall de lämna tillstånd till ansökan. Finns det lagliga förutsättningar för åtgärden, skall tingsrätten bifalla ansökan.

Reglerna i rättegångsbalken tillämpas i fråga om en åtgärd som avses i första stycket. Skiljemännen skall kallas till ett förhör med ett vittne, en sakkunnig eller en part och ges tillfälle att ställa frågor. Om en skiljeman uteblir från förhöret utgör detta inte hinder för att förhöret genomförs.

Skiljedomen

27 §

De frågor som har lämnats till skiljemännen avgörs genom skiljedom. Om skiljemännen avslutar skiljeförfarandet utan att avgöra dessa frågor, ska det också göras genom skiljedom, utom i fall som avses i tredje stycket.

Om parterna förlikas får skiljemännen på deras begäran stadfästa förlikningen i en skiljedom.

Andra avgöranden, som inte tas in i en skiljedom, betecknas beslut. Även ett avgörande om avskrivning av ett skiljeförfarande betecknas beslut. För ett sådant beslut gäller dock i tillämpliga delar vad som föreskrivs om skiljedom i denna lag.

Skiljemännens uppdrag anses slutfört när de har meddelat slutlig skiljedom, om inte något annat följer av 32 eller 35 §. *Lag (2018:1954)*.

27 a §

Twisten ska avgöras med tillämpning av den lag eller det regelverk som parterna har kommit överens om. Om inte annat framgår av parternas överenskommelse, ska en överenskommelse om att ett visst lands lag ska tillämpas anses innebära en hänvisning till det landets materiella rätt och inte till landets lagvalsregler.

Om parterna inte har träffat en överenskommelse enligt första stycket, ska skiljemännen bestämma vilken lag som ska tillämpas.

Skiljemännen får grunda skiljedomen på skälighet och billighet endast om parterna har bestämt det.

Lag (2018:1954).

28 §

Återkallar ena parten ett yrkande skall skiljemännen avskriva tvisten i denna del om inte motparten begär att skiljemännen skall pröva yrkandet.

29 §

En del av tvisten eller en viss fråga av betydelse för tvistens bedömning får avgöras genom särskild skiljedom, om inte båda parterna motsätter sig det. En fordran som åberopas till kvittning skall dock prövas i samma skiljedom som huvudfordringen.

Har en part helt eller delvis medgett ett yrkande får särskild skiljedom meddelas över det som har medgetts.

30 §

Om en skiljeman utan giltigt skäl låter bli att delta i skiljenämndens prövning av en fråga, är detta inte något hinder mot att övriga skiljemän avgör frågan.

Har parterna inte bestämt något annat, skall som skiljenämndens mening gälla den mening som flertalet av de skiljemän som deltar i avgörandet enas om. Uppnås inte majoritet för någon mening, skall den mening gälla som ordföranden företräder.

31 §

En skiljedom ska vara skriftlig och undertecknas av skiljemännen. Det är tillräckligt att domen är undertecknad av flertalet skiljemän om orsaken till att inte samtliga skiljemän har undertecknat den är angiven i skiljedomen. Parterna får bestämma att skiljenämndens ordförande ensam undertecknar skiljedomen.

I skiljedomen ska dagen då den meddelas och skiljeförfarandets säte anges.

Skiljedomen ska genast lämnas eller sändas till parterna.

Lag (2018:1954).

32 §

Om skiljemännen finner att en skiljedom innehåller någon uppenbar oriktighet till följd av skiljemännens eller någon annans skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende eller om skiljemännen av förbiseende inte har avgjort en fråga som skulle ha behandlats i skiljedomen, får de inom trettio dagar från dagen för skiljedomens meddelande besluta om rättelse eller komplettera domen. De får också rätta eller komplettera en

skiljedom eller tolka domslutet i en skiljedom om någon av parterna begär det inom trettio dagar från det att parten har fått del av domen.

Om skiljemännen på någon av parternas begäran beslutar om rättelse eller om tolkning av domslutet i en skiljedom, skall det ske inom trettio dagar från det att skiljemännen tog emot en parts begäran om det. Om skiljemännen beslutar att komplettera domen, skall det ske inom sextio dagar.

Innan skiljemännen fattar ett beslut enligt denna paragraf, bör parterna ges tillfälle att yttra sig över åtgärden.

Skiljedoms ogiltighet och upphävande av skiljedom

33 §

En skiljedom är ogiltig

1. om den innefattar prövning av en fråga som enligt svensk lag inte får avgöras av skiljemän,
2. om skiljedomen eller det sätt på vilket skiljedomen tillkommit är uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen i Sverige, eller
3. om skiljedomen inte uppfyller föreskrifterna om skriftlighet och undertecknande i 31 § första stycket.

Ogiltigheten kan gälla en viss del av skiljedomen.

34 §

En skiljedom som inte kan angripas enligt 36 § ska efter klander helt eller delvis upphävas på talan av en part

1. om den inte omfattas av ett giltigt skiljeavtal mellan parterna,
2. om skiljemännen har meddelat dom efter utgången av den tid som parterna bestämt,
3. om skiljemännen har överskridit sitt uppdrag på ett sätt som sannolikt har inverkat på utgången,
4. om skiljeförfarande enligt 47 § inte borde ha ägt rum i Sverige,
5. om en skiljeman har utsetts i strid med parternas överenskommelse eller denna lag,
6. om en skiljeman på grund av någon omständighet som anges i 7 eller 8 § har varit obehörig, eller
7. om det annars, utan partens vållande, har förekommit något fel i handläggningen som sannolikt har inverkat på utgången.

En part har inte rätt att åberopa en omständighet som parten genom att delta i förfarandet utan invändning eller på annat sätt får anses ha avstått från att göra gällande. Enbart genom att en part har utsett skiljeman ska parten inte anses ha godtagit skiljemännens behörighet att avgöra den hänskjutna frågan. Att en part kan ha förlorat rätten enligt första stycket 6 att åberopa en omständighet som anges i 8 § följer av 10 och 11 §§.

Talan ska väckas inom två månader från den dag då parten fick del av skiljedomen eller, om en rättelse, komplettering eller tolkning enligt 32 § har gjorts, inom två månader från den dag då parten fick del av skiljedomen i dess slutliga lydelse. En part får efter fristens utgång inte åberopa en ny klandergrund till stöd för sin talan. *Lag (2018:1954)*.

35 §

En domstol får under viss tid skjuta upp ett mål om en skiljedoms ogiltighet eller om upphävande av en skiljedom för att ge skiljemännen tillfälle att återuppta skiljeförfarandet eller vidta någon annan åtgärd som enligt skiljemännens mening undanröjer grunden för ogiltigheten eller upphävandet,

1. om domstolen har funnit att talan i målet skall bifallas och ena parten har begärt uppskov, eller
2. om båda parter har begärt uppskov.

Meddelar skiljemännen en ny skiljedom, får en part inom den tid som domstolen bestämmer utan stämningsansökan klandra skiljedomen i den mån det föranleds av det återupptagna förfarandet eller av en ändring av den första skiljedomen.

Lag (2000:180).

36 §

En skiljedom som innebär att skiljemännen har avslutat förfarandet utan att pröva de frågor som lämnats till avgörande av dem får helt eller delvis ändras på talan av en part. Talan ska väckas inom två månader från den dag då parten fick del av domen eller, om en rättelse, komplettering eller tolkning enligt 32 § har gjorts, inom två månader från den dag då parten fick del av skiljedomen i dess slutliga lydelse. Skiljedomen ska innehålla en tydlig hänvisning om vad en part som vill angripa domen ska göra.

En talan enligt första stycket som enbart rör en fråga som avses i 42 § är tillåten om skiljedomen innebär att skiljemännen har ansett sig vara obehöriga att pröva tvisten. Om avgörandet innebär något annat, får en part som vill angripa beslutet klandra avgörandet enligt bestämmelserna i 34 §. *Lag (2018:1954)*.

Skiljedomskostnaderna

37 §

Parterna skall solidariskt betala skälig ersättning till skiljemännen för arbete och utlägg. Har skiljemännen i skiljedomen förklarat att de är obehöriga att pröva tvisten, är dock den part som inte begärde skiljedom betalningsansvarig endast i den mån det föranleds av särskilda omständigheter.

Skiljemännen får i en slutlig skiljedom förplikta parterna att betala ersättningen till dem samt ränta från den dag som infaller en månad efter den dag då skiljedomen meddelades. Ersättningen skall anges särskilt för varje skiljeman.

38 §

Skiljemännen får begära säkerhet för ersättningen. De får fastställa särskilda säkerheter för skilda yrkanden. Har en part inte inom den tid som skiljemännen bestämt ställt sin andel av begärd säkerhet, får motparten ställa hela säkerheten. Ställs inte begärd säkerhet, får skiljemännen helt eller delvis avsluta förfarandet.

Skiljemännen får under förfarandet besluta att ta säkerheten i anspråk för att täcka utlägg. Sedan skiljemännens ersättning har bestämts i en slutlig skiljedom och domen i den delen har blivit verkställbar, får skiljemännen tillgodogöra sig betalning ur säkerheten, om parterna inte fullgör sin betalningsskyldighet enligt domen. Säkerhetsrätten omfattar även egendomens avkastning.

39 §

Bestämmelserna i 37 och 38 §§ gäller inte om något annat har bestämts av parterna gemensamt på ett sätt som är bindande för skiljemännen.

Avtal om ersättningen till skiljemännen som inte träffas med parterna gemensamt är ogiltiga. Har ena parten ställt hela säkerheten, får parten dock ensam medge att skiljemännen tar säkerheten i anspråk för att täcka ersättning för utfört arbete.

40 §

Skiljemännen får inte hålla inne skiljedomen i avvaktan på att ersättningen till dem betalas.

41 §

En part eller en skiljeman får ansöka hos tingsrätten om ändring av skiljedomen när det gäller ersättning till skiljemännen. Ansökan ska ges in av en part inom två månader från den dag då parten fick del av domen och av en skiljeman inom samma tid från skiljedomens meddelande. Om en rättelse, komplettering eller tolkning enligt 32 § har gjorts, ska ansökan ges in av en part inom två månader från den dag då parten fick del av skiljedomen i dess slutliga lydelse, och av en skiljeman inom samma tid från den dag då skiljedomen fick sin slutliga lydelse. Skiljedomen ska innehålla en tydlig hänvisning om vad en part som vill angripa domen i denna del ska göra. En ansökan handläggs enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Ett beslut som innebär att ersättningen till en skiljeman sätts ned gäller även för den part som inte har ansökt om ändring. *Lag (2018:1954)*.

42 §

Om inte parterna har överenskommit något annat, får skiljemännen på begäran av en part förplikta motparten att betala ersättning för partens kostnader och bestämma hur ersättningen till skiljemännen slutligt skall fördelas mellan parterna. Skiljemännens förordnande får även omfatta ränta, om parten har yrkat det.

Forumfrågor och talefrister m.m.

43 §

En talan enligt 2 § andra stycket, 33, 34 eller 36 § tas upp av hovrätten inom vars domkrets skiljeförfarandet har eller har haft sitt säte. Om skiljeförfarandets säte inte är bestämt eller inte är angivet i skiljedomen, får talan väckas hos Svea hovrätt.

Hovrättens avgörande får inte överklagas. Hovrätten får dock tillåta att avgörandet överklagas, om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen. Prövningstillstånd krävs för att Högsta domstolen ska pröva hovrättens avgörande. Detta gäller dock inte vid överklagande av ett beslut som innebär att hovrätten har avvisat ett överklagande av ett hovrättsavgörande.

En ansökan enligt 41 § tas upp av tingsrätten i den ort där skiljeförfarandet har haft sitt säte. Om sätet för skiljeförfarandet inte är angivet i skiljedomen, får ansökan tas upp av Stockholms tingsrätt. *Lag (2018:1954)*.

44 §

Ansökningsärenden om att utse en skiljeman eller att skilja en skiljeman från uppdraget tas upp av tingsrätten i den ort där någon av parterna har sin hemvist eller av tingsrätten i den ort där skiljeförfarandet har sitt säte. Ansökan får även tas upp av Stockholms tingsrätt. Motparten ska om möjligt ges tillfälle att yttra sig innan ansökan bifalls. Om ansökan avser en skiljemans skiljande från uppdraget, bör även skiljemannen höras.

En ansökan om bevisupptagning enligt 26 § tas upp av den tingsrätt som skiljemännen har bestämt. Om ett sådant beslut saknas tas ansökan upp av Stockholms tingsrätt.

Om tingsrätten har bifallit en ansökan om att utse en skiljeman eller att skilja en skiljeman från uppdraget, får beslutet inte överklagas. Inte heller annars får tingsrättens avgörande enligt 10 § tredje stycket överklagas.

Lag (2018:1954).

45 §

Skall enligt lag eller avtal en parts talan väckas inom viss tid men omfattas talan av ett skiljeavtal, skall parten inom den angivna tiden begära skiljedom enligt 19 §.

Har skiljedom begärts i rätt tid men avslutas skiljeförfarandet utan att den fråga som lämnats till skiljemännen rättskraftigt avgörs och beror detta inte på partens vållande, skall talan anses väckt i rätt tid, om parten begär skiljedom eller väcker talan vid domstol inom trettio dagar från den dag då parten fick del av skiljedomen eller, om skiljedomen blivit upphävd eller förklarad ogiltig eller talan mot skiljedomen enligt 36 § lämnats utan bifall, från det att domen härom vunnit laga kraft.

45 a §

I mål enligt 2 § andra stycket, 33, 34 eller 36 § får hovrätten på begäran av en part ta upp muntlig bevisning på engelska utan tolkning till svenska.

Första stycket gäller även för rättegången i Högsta domstolen. *Lag (2018:1954)*.

Internationella förhållanden**46 §**

Denna lag tillämpas på skiljeförfaranden med säte i Sverige, även om tvisten har internationell anknytning.

Lag (2018:1954).

47 §

Ett skiljeförfarande enligt denna lag får inledas i Sverige, om skiljeavtalet innebär att förfarandet ska ha sitt säte i Sverige eller skiljemännen eller ett skiljedomsinstitut i enlighet med avtalet har bestämt att förfarandet ska ha sitt säte i Sverige eller om motparten annars samtycker till det.

Ett skiljeförfarande enligt denna lag får också inledas i Sverige mot en part som har sin hemvist här eller annars skulle kunna sökas i tvisten vid svensk domstol, om inte skiljeavtalet innebär att förfarandet ska ha sitt säte utomlands.

I andra fall får skiljeförfaranden enligt denna lag inte äga rum i Sverige.

Lag (2018:1954).

48 §

Om ett skiljeavtal har internationell anknytning ska den lag som parterna kommit överens om tillämpas på avtalet. Om parterna inte har träffat någon sådan överenskommelse, tillämpas lagen i det land där förfarandet med stöd av parternas avtal har haft sitt säte eller ska ha sitt säte.

Första stycket tillämpas inte på frågan om en part var behörig att ingå skiljeavtalet eller var behörigen företrädd.

Lag (2018:1954).

49 §

Skall utländsk rätt tillämpas på skiljeavtalet gäller 4 § beträffande en fråga som omfattas av avtalet, utom när

1. avtalet enligt tillämplig lag är ogiltigt, utan verkan eller ogenomförbart, eller
2. tvisten enligt svensk lag inte får avgöras av skiljemän.

Att en domstol utan hinder av skiljeavtalet kan meddela sådana beslut om säkerhetsåtgärder som domstolen enligt lag är behörig att meddela framgår av 4 § tredje stycket.

50 §

Det som sägs i 26 och 44 §§ om bevisupptagning under skiljeförfarande i Sverige gäller även för skiljeförfaranden som har sitt säte utomlands, om förfarandet grundar sig på ett skiljeavtal och den fråga som lämnats till skiljemännen enligt svensk lag får avgöras av skiljemän.

Lag (2018:1954).

51 §

Har inte någon av parterna hemvist eller driftställe i Sverige, får de i ett kommersiellt förhållande genom en uttrycklig skriftlig överenskommelse utesluta eller begränsa tillämpligheten av de grunder för upphävande av en skiljedom som anges i 34 §.

En skiljedom som omfattas av en sådan överenskommelse erkänns och verkställs i Sverige enligt de regler som gäller för en utländsk skiljedom.

Erkännande och verkställighet av utländsk skiljedom m.m.

52 §

En skiljedom som meddelas utomlands anses som utländsk.

Vid tillämpning av denna lag anses en skiljedom vara meddelad i det land där förfarandet har sitt säte.

Lag (2018:1954).

53 §

En utländsk skiljedom som grundar sig på ett skiljeavtal erkänns och verkställs i Sverige, om inte annat följer av 54-60 §§.

54 §

En utländsk skiljedom erkänns och verkställs inte i Sverige, om den part som skiljedomen åberopas mot visar

1. att parterna enligt tillämplig lag saknade behörighet att ingå skiljeavtalet eller inte var behörigen företrädare eller att skiljeavtalet är ogiltigt enligt den lag som enligt parternas överenskommelse ska tillämpas eller, i avsaknad av varje anvisning i sådant hänseende, enligt lagen i det land där skiljedomen har meddelats,
2. att den part som skiljedomen åberopas mot inte i rätt ordning har underrättats om tillsättandet av skiljeman eller om skiljeförfarandet, eller av någon annan orsak inte har kunnat utföra sin talan,
3. att skiljedomen behandlar en tvist som inte avsetts med eller omfattas av parternas begäran om skiljedom, eller att skiljedomen innehåller beslut i en fråga

som faller utanför skiljeavtalet, dock ska, om beslut i en fråga som omfattas av uppdraget kan skiljas från beslut som faller utanför uppdraget, den del av skiljedomen som omfattas av uppdraget erkännas och verkställas,

4. att skiljenämndens tillsättande eller dess sammansättning eller skiljeförfarandet strider mot vad parterna avtalat eller, om avtal om detta saknas, mot lagen i det land där förfarandet har haft sitt säte, eller
5. att skiljedomen ännu inte har blivit bindande för parterna eller att den har undanröjts eller dess verkställighet har skjutits upp av en behörig myndighet i det land där den har meddelats eller enligt vars lag den har meddelats.

Lag (2018:1954).

55 §

En utländsk skiljedom erkänns och verkställs inte heller, om domstolen finner

1. att skiljedomen innefattar prövning av en fråga, som enligt svensk lag inte får avgöras av skiljemän, eller
2. att det skulle vara uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen i Sverige att erkänna eller verkställa skiljedomen.

56 §

Ansökan om verkställighet av en utländsk skiljedom görs hos Svea hovrätt.

Till ansökan skall skiljedomen fogas i original eller styrkt kopia. Om hovrätten inte bestämmer annat skall även en styrkt översättning av hela domen till svenska språket ges in.

57 §

Ansökan om verkställighet får inte bifallas utan att motparten har getts tillfälle att yttra sig.

58 §

Invänder motparten att skiljeavtal inte träffats, skall sökanden ge in skiljeavtalet i original eller styrkt kopia samt, om hovrätten inte bestämmer annat, styrkt översättning till svenska språket, eller på annat sätt visa att skiljeavtal ingåtts.

Invänder motparten att framställning gjorts om undanröjande av skiljedomen eller om uppskov med dess verkställighet hos myndighet som avses i 54 § 5, får hovrätten skjuta upp avgörandet samt, om sökanden begär det, ålägga motparten att ställa skälig säkerhet vid påföljd att beslut om verkställighet annars kan komma att meddelas.

59 §

Bifaller hovrätten ansökan, verkställs skiljedomen som en svensk domstols lagakraftäggande dom, om inte Högsta domstolen efter överklagande av hovrättens beslut bestämmer något annat.

60 §

Har en säkerhetsåtgärd enligt 15 kap. rättegångsbalken beviljats, skall vid tillämpning av 7 § samma kapitel med talans väckande jämföras en begäran om skiljedom utomlands som kan leda till en skiljedom som erkänns och kan verkställas här.

Sedan ansökan om verkställighet av en utländsk skiljedom gjorts ankommer det på hovrätten att pröva en begäran om säkerhetsåtgärd eller om upphävande av ett sådant beslut.

Övergångsbestämmelser

1999:116

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 1999, då lagen (1929:145) om skiljemän och lagen (1929:147) om utländska skiljeavtal och skiljedomar upphör att gälla.
2. Den äldre lagen tillämpas om skiljeförfarandet har inletts före ikraftträdandet eller, såvitt angår verkställighet av en utländsk skiljedom, om ansökan om verkställighet har gjorts före ikraftträdandet.
3. Har ett skiljeavtal slutits före ikraftträdandet, gäller 18 § andra stycket, 21 § första stycket 1 och 26 § andra och tredje styckena lagen (1929:145) om skiljemän fortfarande, såvitt avser tid för meddelande av skiljedom, i förfaranden som har inletts inom två år från den nya lagens ikraftträdande.
4. Parterna kan i fall som anges i 2 och 3 bestämma att endast den nya lagen skall gälla.
5. Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till lagen (1929:145) om skiljemän, tillämpas i stället den nya lagen.

2018:1954

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 2019.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande om skiljeförfarandet har inletts före ikraftträdandet. Trots det tillämpas de nya bestämmelserna om
  - a) tillämplig processordning i 41 § och möjligheten att ta upp muntlig bevisning på engelska i 45 a § i de mål och ärenden som inleds i domstol efter ikraftträdandet, och
  - b) krav på prövningstillstånd i 43 § andra stycket för överklaganden av avgöranden från hovrätten som meddelas efter ikraftträdandet.